

ses over, hvor *lille en Brøkdæl* Syerskens Løn faktisk maa udgøre af den færdige Genstands Pris, — tænk 4 Kr. i Syløn for en Silkerobe, som vel for at sige noget meget billigt mindst maa have kostet 60 Kr., *tænk* 85 Øre for en Jaket, som da mindst maa have kostet 10 Kr.; 26, 29, 31 Øre for en Chemise, der vel maa have kostet et Par Kroner; de ser, mine Tilhørere, det er næppe Sylønnen, der gør Varen dyr, men den gør sandelig heller ikke Syersken rig, den giver efter disse Tal i Gennemsnit en normal dygtig Kjole- og Overstykke Syerske ca. 19 Øre i Timen, en dygtig Linnedsyerske 13 à 14 Øre i Timen. Da disse Tal er Gennemsnitstal, saaledes at nogle i alt Fald for Linnedsyerskerne, maa siges at være meget uensartede, saa kan man nok forsvare at sige, at mange Syersker nærmest lønnes med Sulteløn, — hvis Tallene da ellers giver et rigtigt Billede af Forholdene, — men det tror jeg, at de gør, for en af Stat. Bureau i Fjor foretagen Enquête, blandt enkeltstående Konfektionsyersker, hvorom desværre foreløbig kun foreligger en midlertidig Beretning, giver et noget lignende Resultat. Timelønnen for de højstlønnede, Overstykkesyerskerne, er 23 Øre, for Syersker i Herrekonfektionen er Lønnen 18 Øre, for Linned- og Handskesyersker 15 a 16 Øre. Spørger man Fagforeningens Formand, saa mener ogsaa hun, at Tallene giver et korrekt Billede, og i Tilgift oplyser hun, at Sylønnen ikke er Spor af bedre paa Systuerne, en Ugeløn af 10—12 Kr. for 10 Timers Arbejde er noget yderst almindeligt. Men det er for lidt for et Menneske, der er paa egen Kost. Hun kan selvfølgelig lige eksistere, men det er heller ikke meget mere, og det forudsætter, at hun har jævnt Arbejde hele Tiden, og det er kun de færreste, der har det. Den statistiske Undersøgelse har vist, at $\frac{2}{5}$ af samtlige Syersker har en ledig Tid gennemsnitlig paa 100 Dage, hvorefter den gennemsnitlige Aarsfortjeneste for samtlige enkeltstændende Konfektionssyersker er opgjort til 422 Kr.; for Kaabe- og Overstykkesyersker var Fortjenesten højst 547 Kr., for Linned- og Handskesyersker lavest, henholdsvis 382 og 267 Kr. Alle maa vist indrømme, at dette er alt andet end opbyggelige Forhold at tænke paa, og mere opbyggelig bliver det just ikke for os, naar vi rigtig tænker over, hvor meget vi Købere, særlig vi Kvinder, har paa Samvittigheden i den Anled-

ning. Lad os blot se paa en enkelt Side af Sagen, som ganske vist ikke vedrører det pekuniære, men i høj Grad Syerskernes almindelige Velfærd, — Arbejdsledigheden, med tilsvarende Overarbejde —, hvor er vi ikke her alle sammen nogle sorte Sjæle. At vi er nogle store Modenarre, der først vil købe i Sæsonen, naar vi har set Moderne, kan vi gerne straks slaa fast som et Faktum, der nu en Gang ikke bliver anderledes, selv om vi aldrig saa meget kan indse, at vi derved skaber en forceret Arbejdsperiode og en død Periode. Men der er andre Ting, vi kan gøre, vi kan lade være med at komme med vort Reparationsarbejde i den travle Tid, vi kan bruge vor Omtanke og faa det gjort i den døde Tid, og vi kan lade være med at gøre vore Bestillinger i aller sidste Øjeblik; vi er altfor tilbøjelige til at sige: »kan jeg ikke faa den ene Forretning til at levere Dragten færdig til Selskabet, saa kan jeg faa den anden til det, for paa skal den«. Vi tænker ikke paa, at vi med vore sene Bestillinger maaske forvolder Nattearbejde eller spolerer Søndagen for en lille Syerske, der maaske havde glædet sig saa meget netop til denne Fridag; maaske tænker vi paa det, men saa siger vi til os selv: »Hvad kan det nytte, at jeg er taalmodig, saa bliver det blot en anden, der faar sin Dragt færdig«. Paa samme Maade føler vi os ansvarløse m. H. t. Syerskernes Løn, men som Forholdene er nu, ved vi heller ikke, om vi ved at betale forholdsvis høje Priser betaler den fattige Syerske godt, eller blot beriger Arbejdsgiveren, der maaske er meget rigere, end vi selv. Vi Købere spiller med andre Ord »dumme Peters« Rolle; som Forholdene er nu, kan vi uden at ane det være med til — omend kun indirekte — at lønne vore Syersker med en Hungerløn og til at kræve baade Nattearbejde og Søndagsarbejde, *men, hvorledes skal vi faa at vide, i hvilke Forretninger der betales en ordentlig Løn og ikke forlanges Overarbejde, og hvor der i det hele arbejdes under sunde og gode Forhold?*

Det er meget vanskeligt, men jeg tror, man i Udlandet er slaaet ind paa den rette Vej, man har dannet *Sociale Køberforeninger*. Sociale Køberforeninger vil sige Foreninger, hvis Medlemmer er sig deres Ansvar bevidst, og som ved Sammenslutning vil søge at forbedre Arbejdsvilkårene.